

Vzdělávací program specializačního vzdělávání v oboru KOMUNITNÍ PÉČE V PORODNÍ ASISTENCI

1	Cíl specializačního vzdělávání.....	2
2	Vstupní podmínky a průběh specializačního vzdělávání.....	2
3	Učební plán	3
3.1	Učební osnova základního modulu	3
3.1.1	Schopnosti a dovednosti po absolvování základního modulu.....	5
3.2	Učební osnovy odborných modulů – povinné	6
3.2.1	Učební osnova odborného modulu OM 1	6
3.2.2	Učební osnova odborného modulu OM 2	9
3.2.3	Učební osnova odborného modulu OM 3	10
3.2.4	Učební osnova odborného modulu OM 4	12
3.3	Schopnosti a dovednosti po absolvování odborných modulů.....	13
4	Hodnocení výsledků vzdělávání v průběhu specializačního vzdělávání.....	13
5	Profil absolventa	14
5.1	Charakteristika výstupních vědomostí, dovedností a postojů, tj. profesních kompetencí	14
6	Charakteristika akreditovaných zařízení a pracovišť	15
6.1	Akreditovaná zařízení a pracoviště	16
7	Tabulka modulů	17
8	Seznam doporučených zdrojů	18

1 Cíl specializačního vzdělávání

Cílem specializačního vzdělávání v oboru **Komunitní péče v porodní asistenci** je získání specializované způsobilosti s označením odbornosti Porodní asistentka pro komunitní péči osvojením si potřebných teoretických znalostí, praktických dovedností, návyků týmové spolupráce i schopnosti samostatného rozhodování pro činnosti stanovené platnou legislativou.

2 Vstupní podmínky a průběh specializačního vzdělávání

Podmínkou pro zařazení do specializačního vzdělávání v oboru Komunitní péče v porodní asistenci je získání odborné způsobilosti k výkonu povolání porodní asistentky dle zákona č. 96/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 96/2004 Sb.).

Specializační vzdělávání nemusí být uskutečňováno při výkonu povolání, účastník vzdělávání však musí před přihlášením se k atestační zkoušce splnit dobu výkonu povolání stanovenou § 56 odst. 6 zákona č. 96/2004 Sb.

Část specializačního vzdělávání lze absolvovat distanční formou studia, např. metodou e-learningu.

Optimální doba specializačního vzdělávání je 18 – 24 měsíců, kterou lze prodloužit nebo zkrátit při zachování počtu hodin vzdělávacího programu. V případě, že celková délka specializačního vzdělávání se od celodenní průpravy liší, úroveň a kvalita nesmí být nižší než v případě celodenní průpravy.

Vzdělávací program obsahuje celkem 560 hodin teoretického vzdělávání a praktické výuky. Praktická výuka tvoří alespoň 50 % celkového počtu hodin, včetně odborné praxe na pracovištích akreditovaného zdravotnického zařízení v rozsahu stanoveném tímto vzdělávacím programem. Požadavky vzdělávacího programu je možné splnit ve více akreditovaných zařízeních, pokud je nezajistí v celém rozsahu akreditované zařízení, kde účastník vzdělávání zahájil. Akreditovaná pracoviště disponují náležitým personálním, materiálním a přístrojovým vybavením.

Vzdělávací program zahrnuje modul základní a moduly odborné se stanoveným počtem kreditů, přičemž ukončení každého modulu je realizováno hodnocením úrovně dosažených výsledků vzdělávání.

Podmínkou pro získání specializované způsobilosti s označením Porodní asistentka pro komunitní péči je:

- zařazení do oboru specializačního vzdělávání,
- výkon povolání v příslušném oboru specializačního vzdělávání minimálně 1 rok z období 6 ti let v rozsahu minimálně ½ stanovené týdenní pracovní doby nebo minimálně 2 roky v rozsahu minimálně pětiny stanovené týdenní pracovní doby do data přihlášení se k atestační zkoušce,
- absolvování teoretické výuky,
- absolvování povinné odborné praxe v rozsahu stanoveném vzdělávacím programem,
- získání stanoveného počtu kreditů určených vzdělávacím programem,

- úspěšné složení atestační zkoušky.

3 Učební plán

Nedílnou součástí vzdělávacího programu je vedení Logbooku o průběhu specializačního vzdělávání a záznamu o provedených výkonech v rámci celé odborné praxe na vlastním (zvoleném nebo určeném) pracovišti a na pracovišti akreditovaného zařízení pro praktickou část vzdělávacího programu. Počet výkonů uvedených v kapitole 3.2. *Učební osnovy odborných modulů* je stanoven jako minimální, aby účastník specializačního vzdělávání zvládl danou problematiku nejen po teoretické, ale i po stránce praktické.

3.1 Učební osnova základního modulu

Základní modul ZM	Organizační a metodické vedení specializované ošetrovatelské péče v porodní asistenci	
Typ modulu	povinný	
Rozsah modulu	5 dnů teoretické výuky, tj. 40 hodin	
Počet kreditů	20	
Cíl:	Vybavit porodní asistentku znalostmi odborné terminologie a specifik jejího užívání, prohloubit vědomosti a dovednosti potřebné k efektivnímu výkonu v roli porodní asistentky specialistky.	
Téma	Rozpis učiva	Minimální počet hodin
Vzdělávání dospělých	Úvod do problematiky. Zásady vzdělávání dospělých, cíle, vedení, motivační faktory, hodnocení účastníků SV.	4
Právní problematika ve zdravotnictví	Základy právní problematiky se zaměřením na porodní asistenci. Základní zákonné a prováděcí předpisy ve zdravotnictví zejména ve vztahu k poskytování primární zdravotní péči. Práva a povinnosti zdravotnických pracovníků. Povinná mlčenlivost. Právní odpovědnost ve zdravotnictví, legislativa, porod v prostředí komunity, povinné očkování, atd.	3
Moderní management v porodní asistenci	Management a role manažera. Klíčové role a funkce vedoucího pracovníka ve zdravotnictví. Leadership a role lídra. Firemní kultura. Strategický management. Management změn Management času. Budování a řízení pracovního týmu. Personální management a rozvoj lidských zdrojů.	3
Kvalita a bezpečí zdravotní péče	Strategické řízení kvality zdravotní péče. Indikátory kvality ošetrovatelské péče a jejich sledování. Standardy ošetrovatelské péče,	4

	<p>správné vedení zdravotnické dokumentace. Řízení rizik a prevence nežádoucích událostí ve zdravotnických zařízeních včetně sledování a vyhodnocení. Externí a interní kontrola kvality.</p>	
Interpersonální dovednosti porodní asistentky specialistky	<p>Podpůrné techniky zvládnutí pracovní zátěže, podpůrné techniky v komunikaci s agresivním pacientem, komunikace se zvláštními skupinami pacientů. Etický přístup k pacientům a jejich blízkým s ohledem na věk a charakter onemocnění. Identifikace faktorů ovlivňujících kvalitu života pacientů.</p>	4
Edukace	<p>Edukace pacientů a jiných osob. Specifika edukace dětí, seniorů, cizinců a zvláštních skupin nemocných. Tvorba edukačních materiálů. Zásady moderní prezentace.</p>	4
Průzkumné a výzkumné šetření v porodní asistenci	<p>Charakteristika, specifika a význam výzkumu v porodní asistenci. Techniky výzkumu, výzkumný proces a jeho fáze, etapy výzkumné práce. Volba a způsob vyhledávání vhodných témat. Etika výzkumu. Prezentace výsledků, aplikace poznatků do praxe.</p>	5
Vybraná problematika veřejného zdraví	<p>Vymezení problematiky veřejného zdraví, determinanty zdraví a jejich aktuální situace v ČR, aktuální zdravotní politika v evropském kontextu.</p>	2
	<p>Radiační ochrana – ionizujícího záření, jeho základní druhy a vlastnosti, nepříznivé účinky ionizujícího záření, radiační zátěž obyvatel, způsoby ochrany před ionizujícím zářením, zásady pro pobyt v prostorách se zdroji ionizujícího záření, legislativa v oblasti radiační ochrany, odpovědnosti při využívání zdrojů ionizujícího záření.</p>	2
	<p>Problematická závislostí – škodlivé užívání návykových látek (NL) a závislostí na NL v ČR. Přehled NL zneužívaných v ČR a jejich vlastností, zdravotní a právní aspekty související se zneužíváním NL a závislostí na NL.</p>	2
Krizový management ve zdravotnictví	<p>Mimořádné události a katastrofy (typy katastrof, definice katastrofy a medicíny katastrof, spektrum postižení). Krizová připravenost (definice, legislativní zázemí, orgány krizového řízení a jejich úkoly, organizace ve zdravotnictví, základní pojmy, plán krizové připravenosti zdravotnických zařízení. Hromadný výskyt postižených (základní pojmy, zdravotnický záchranný řetězec, zdravotnická záchranná služba, traumatologický plán nemocnice –</p>	3

	základní úkoly, organizace práce při hromadném příjmu, třídění pacientů). Evakuace nemocnic (zásady evakuace, evakuační plán). Ochrana obyvatelstva (definice a základní pojmy, hlavní zásady, prostředky individuální ochrany, základní vybavení domácnosti, informování obyvatelstva, vzdělávání).	
Ukončení modulu	Hodnocení, shrnutí, zpětná vazba	4
Výsledky vzdělávání	<p>Absolvent/ka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zná zásady vzdělávání dospělých, • umí rozeznat a posoudit neetické a protiprávní chování spolupracovníků a vyhodnotit jeho důsledky, • zná základní zákonné a prováděcí předpisy ve zdravotnictví, je si vědoma právní odpovědnosti ve zdravotnictví, • umí vysvětlit význam pojmu management, řízení a vedení, popsat a vysvětlit kulturu organizace a její význam, • chápe nutnost vlastního odborného růstu a rozvoje, • umí rozpoznat své postoje, přístupy, způsob komunikace při personální práci, při efektivním hospodaření a při zjišťování potřeb a přání klientů/pacientů a jejich rodin, • uvědomuje si neustálou potřebu zvyšování kvality práce a spolupráce, • zná zásady prevence pochybení ve zdravotnické praxi, • zná vybranou problematiku edukace pacientů, • navrhuje a vypracovává plány edukace pacienta, případně rodinných příslušníků a jiných osob, • postupuje dle moderních a vědecky ověřených metod, podílí se na výzkumných šetřeních a projektech, • zná účinky ionizujícího záření, systém radiační ochrany, zásady pro uplatňování požadavků radiační ochrany a praktické metody ochrany, • zná základy krizového managementu a umí se podílet na přechodu činnosti zdravotnického zařízení ze standardních podmínek do činností za podmínek nestandardních. 	
Způsob ukončení modulu	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnostické metody (např. kolokvium k závěrečné práci na zvolené téma, test, ústní zkouška, apod.) 	

3.1.1 Schopnosti a dovednosti po absolvování základního modulu

Absolvent/ka základního modulu je připraven/a:

- podílet se na kontinuálním zvyšování kvality a bezpečnosti v porodní asistenci,

- koordinovat práci členů týmu v porodní asistenci,
- hodnotit kvalitu péče v porodní asistenci,
- identifikovat faktory ovlivňující kvalitu života klientky/pacientky rodiny a komunity,
- provádět průzkumná a výzkumná šetření,
- navrhnout a vypracovávat plány edukace klientky/pacientky, rodiny a komunity,
- připravovat edukační materiály.

3.2 Učební osnovy odborných modulů – povinné

3.2.1 Učební osnova odborného modulu OM 1

Odborný modul – OM 1	Obsah a metody komunitní péče v porodní asistenci	
Typ modulu	povinný	
Rozsah modulu	15 dnů teoretické výuky, tj. 120 hodin, 10 dnů odborné praxe na vlastním (zvoleném nebo určeném) pracovišti, tj. 80 hodin, 5 dnů odborné praxe na pracovišti akreditovaného zařízení (pracoviště praktického pediatra nebo ambulantní pracoviště poskytující péči těhotné ženě a ženám po porodu), tj. 40 hodin	
Počet kreditů	85 (60 kreditů za teoretickou část, 10 kreditů za praktickou část, 15 kreditů za odbornou praxi na pracovišti akreditovaného zařízení)	
Cíl	Připravit porodní asistentku pro oblast komunitní péče v porodní asistenci.	
Téma	Rozpis učiva	Minimální počet hodin
Komunitní péče v porodní asistenci	Úvod do problematiky. Typologie komunit a jejich charakteristika, úloha komunitní péče při udržování a podpoře zdraví ženy, problematika multikulturní péče, těhotné ženy, novorozence a rodiny v preventivní péči, komunitní péče o ženu, matku a dítě, oblasti péče, definice rodiny z pohledu různých společenských a humanitních věd, charakteristika různých typů rodiny, základní funkce rodiny.	10
Možnosti spolupráce v komunitní péči	Podpůrné skupiny, charitativní organizace a mimovládní organizace, které se zaměřují na pomoc ženám, řešení případových studií nebo kazuistik.	2
Rizikové faktory ovlivňující zdraví	Definice a rozdělení rizikových faktorů ovlivňujících zdraví ženy, těhotné ženy, matky a novorozence, identifikace rizikových faktorů v rámci komunity, životospráva a hygiena, závislost, environmentální faktory, rizikové	5

	faktory a stresory ovlivňující zdraví žen na pracovišti, faktory životního stylu v komunitě a jejich hodnocení, preventivní postupy a edukační programy k ochraně zdraví žen na pracovišti.	
Přidružená chronická onemocnění	Žena s chronickým onemocněním - diabetes mellitus, kardiovaskulární onemocnění, onemocnění dýchacího systému apod.	10
Rizikové faktory u novorozence	Rizikové chování matky – životní styl, závislost, neschopnost starat se o dítě, rizikové prostředí – infekční prostředí, hygiena domácího prostředí, sociální zabezpečení, environmentální faktory.	5
Výchova k reprodukčnímu zdraví	Výchova k reprodukčnímu zdraví a plánování rodičovství, způsob vedení pohlavního života, zásady hygieny pohlavního života, antikoncepce.	4
Sexuálně přenosná onemocnění	Definice a charakteristika sexuálně přenosných onemocnění, klinické projevy, možnosti léčby, možnosti prevence sexuálně přenosných onemocnění, bariérová antikoncepce.	4
Podpora fyziologického těhotenství v podmínkách komunity	Posouzení průběhu těhotenství, základní vyšetření těhotné v podmínkách komunity, možnosti úpravy životosprávy a životního stylu u těhotné v podmínkách komunity.	10
Právní a sociální poradenství v těhotenství a po porodu	Možnosti sociální pomoci v těhotenství a po porodu, právní poradenství na ochranu matky, dítěte a rodiny, posouzení formy pomoci, řešení případových studií, rozbor sociologických posudků rodiny.	14
Péče o novorozence v prostředí komunity	Růst a vývoj dítěte v novorozeneckém a kojeneckém období. Hodnocení vzhledu a chování novorozence a kojence. Hodnocení fyziologických funkcí. Hodnocení výživy, hydratace, vyprazdňování, smyslového vnímání, bolesti. Hygienická péče o novorozence, očkovací kalendář, návštěva poraden, preventivní opatření na podporu zdravého vývoje a růstu novorozence a kojence.	13
Péče o šestinedělku v podmínkách komunity	Posuzování celkového zdravotního stavu ženy po porodu a průběhu šestinedělí v podmínkách komunity: - péče o šestinedělku s fyziologickým i patologickým průběhem, kontrola involuce dělohy, kontrola lochií, hojení porodních poranění, životosprávy, - posouzení laktace, efektivity kojení, edukace o významu kojení a faktorech ovlivňující kojení, - nácvik cvičebních technik, kontrola psychického	18

	stavu a změn psychiky, - hodnocení známek puerperální infekce a krvácení. Péče o ženu s chronickým onemocněním.	
Péče o ženu s gynekologickým onemocněním	Posouzení sexuálního zdraví ženy a identifikace problémů gynekologicky nemocných, prevence gynekologických onemocnění, zdravotní, sexuální, psychologické problémy žen v klimakteriu a možnosti jejich řešení, gynekologické problémy v dětském věku, gynekologická onkologie – screening, symptomy, terapie, profylaktické programy.	13
Péče o ženu po gynekologické operaci v komunitním prostředí	Posouzení celkového stavu klientky, hojení operační rány, posouzení rizika infekce, gynekologická péče.	6
Ukončení modulu	Hodnocení, shrnutí, zpětná vazba.	6
Výsledky vzdělávání	<p>Absolvent/ka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definuje a charakterizuje komunitu a její specifika, rodinu a její funkce; • umí popsat a uplatňovat zásady a metody komunitní péče o ženu a novorozence; • identifikuje možnosti spolupráce v komunitní péči; • hodnotí a identifikuje rizikové faktory ovlivňující zdraví ženy a novorozence v komunitě; • identifikuje a hodnotí postoje k reprodukčnímu zdraví a určuje opatření směřující k prevenci sexuálně přenosných onemocnění v komunitě; • navrhuje způsob zdravotní i sociální pomoci a péči během těhotenství v podmínkách komunity; • poskytuje péči novorozenci v podmínkách komunity; • poskytuje péči šestinedělce v prostředí komunity; • poskytuje péči ženě s přidruženým onemocněním; • poskytuje péči ženě v komunitě s gynekologickým onemocněním a po gynekologické operaci v prostředí komunity. 	
Způsob ukončení modulu	• Diagnostické metody (např. kolokvium k závěrečné práci na zvolené téma, test, ústní zkouška, apod.)	
Seznam výkonů		Počet výkonů
Posouzení sociálního prostředí komunity, rizikových faktorů a průběhu fyziologického těhotenství ženy v komunitní péči, posouzení prostředí z hlediska bezpečnosti dítěte a jeho optimálního vývoje		8
Základní vyšetření těhotné ženy v prostředí ambulantní péče nebo v komunitě		10

Edukace těhotné ženy o životosprávě, životním stylu v komunitě nebo ambulantní péči s multikulturní odlišností	10
Edukace ženy v šestinedělí o životosprávě, životním stylu a kojení v komunitě s multikulturní odlišností	10
Hygienická péče o novorozence v podmínkách komunity	10
Edukace ženy o reprodukčním zdraví a prevenci gynekologických onemocnění v prostředí komunity	10
Hodnocení fyziologických funkcí novorozence. Hodnocení výživy, hydratace, vyprazdňování, smyslového vnímání bolesti novorozence.	10
Tvorba plánu péče o těhotnou ženu s rizikovým chováním nebo o novorozence ohroženého rizikovými faktory v prostředí komunity	1
Tvorba plánu péče o ženu v šestinedělí zaměřeného na prevenci komplikací v prostředí komunity	1
Tvorba plánu péče o ženu s gynekologickými problémy v prostředí komunity	1
Způsob ukončení modulu:	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnostické metody (např. kolokvium k závěrečné práci na zvolené téma, test, ústní zkouška, simulace výkonů na modelu, apod.), splnění odborné praxe a potvrzení výkonů daných pro odborný modul 1.

3.2.2 Učební osnova odborného modulu OM 2

Odborný modul – OM 2	Poradenství při kojení	
Typ modulu	povinný	
Rozsah modulu	2,5 dne teoretické výuky, tj. 20 hodin 3 dny odborné praxe na vlastním (zvoleném nebo určeném) pracovišti, tj. 24 hodin 2 dny odborné praxe na pracovišti akreditovaného zařízení (pracoviště pro těhotné a ženy po porodu, kurzy prenatální přípravy na porod.), tj. 16 hodin	
Počet kreditů	19 (10 kreditů za teoretickou část, 3 kredity za praktickou část, 6 kreditů za odbornou praxi na pracovišti akreditovaného zařízení)	
Téma	Rozpis učiva	Minimální počet hodin
Zdraví matky a dítěte	Úvod do problematiky. Anatomie mléčné žlázy, fyziologie laktace, složení mateřského mléka, fyziologie trávicího systému	6
Prostředky podpory efektivního kojení	Význam kojení, faktory ovlivňující kojení, psychologie kojení, edukace porodních asistentek a matek s využitím klasifikačních systémů, technika kojení.	4
Překážky v kojení	Problémy a překážky v kojení, překážky ze strany matky, překážky ze strany dítěte, kojení ve zvláštních situacích, kojení a léky,	4

	návykové a cizorodé látky. Vysoce specializovaná ošetrovatelská péče.	
Aktivity na podporu kojení	Životaspráva a výživa kojící matky, příprava prsů na kojení a jejich ošetřování, kojení versus umělá výživa, aktivity na podporu a ochranu kojení.	4
Ukončení modulu	Hodnocení, shrnutí, zpětná vazba.	2
Výsledky vzdělávání	Absolvent/ka: <ul style="list-style-type: none"> • umí charakterizovat složení a tvorbu mateřského mléka; • umí aplikovat polohy a techniky kojení; • zná techniky přípravy prsů na kojení a jejich ošetřování; • zvládá problémy s kojením ze strany matky a dítěte. 	
Seznam výkonů		Počet výkonů
Edukace matky o přípravě prsu na kojení		10
Nácvik správné polohy při kojení a techniky kojení		10
Edukace matky o odstříkávání a skladování mateřského mléka a ošetřování prsů		10
Edukační plán zaměřený na podporu kojení a zvládnutí potencionálních problémů či skutečných ze strany matky a dítěte včetně užití klasifikačních systémů		2
Způsob ukončení modulu:	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnostické metody (např. kolokvium k závěrečné práci na zvolené téma, test, ústní zkouška, simulace výkonů na modelu, apod.), splnění odborné praxe a potvrzení výkonů daných pro odborný modul 2. 	

3.2.3 Učební osnova odborného modulu OM 3

Odborný modul – OM 3	Základní gynekologická a porodnická diagnostika	
Typ modulu	povinný	
Rozsah modulu	5 dnů teoretické výuky, tj. 40 hodin 10 dnů odborné praxe na vlastním (zvoleném nebo určeném) pracovišti, tj. 80 hodin 5 dnů odborné praxe na pracovišti akreditovaného zařízení (provádějící UTZ vyšetření), tj. 40 hodin	
Počet kreditů	45 (20 kreditů za teoretickou část, 10 kreditů za praktickou část, 15 kreditů za odbornou praxi na pracovišti akreditovaného zařízení)	
Téma	Rozpis učiva	Minimální počet hodin
Vyšetření v I., II., a II. trimestru	Úvod do problematiky. Potvrzení intrauterinní gravidity, určení počtu plodů, životaschopnost plodů, měření plodu jeho stáří a hodnocení růstu, uložení plodu, hodnocení plodové vody, hodnocení lokalizace, fyziologie a patologie placenty, mimoděložní těhotenství, zmlklé těhotenství, choroby trofoblastu, nuchální	11

	ztlustění, abnormity plodu a související nálezy.	
Základní gynekologické vyšetření	Základní postupy a metody při diferenciální diagnostice - děloha, velikost, lokalizace, diagnostika myomů, dutina děložní, výška a charakter endometria, vizualizace IUD, diagnostika děložního polypu, vaječníky, velikost diagnostikování cysty.	9
Ultrazvukové záření a přístroje pro ultrazvukové vyšetřovací metody	Počátky využití ultrazvuku v medicíně, vytváření ultrazvuku, odrazy, útlum, měření vzdálenosti, osová rozlišovací schopnost, stranová rozlišovací schopnost, snímací roviny, popisné termíny, bezpečnostní předpisy. Tvorba obrazu, hlavní funkční prvky fonografu, sonda, elektronická část, monitor, ovládací panel, způsoby zobrazení a jejich využití, typy sond, tvar obrazu, dělení dopplerovského systému, způsoby znázornění informace o rychlosti průtoku krve.	18
Ukončení modulu	Hodnocení, shrnutí, zpětná vazba.	2
Výsledky vzdělávání	Absolvent/ka: <ul style="list-style-type: none"> • ovládá postupy a metody používané při diferenciální diagnostice, • umí aplikovat dovednosti somatického vyšetřování zaměřené na stav matky a plodu, • je schopna popsat využití ultrazvuku v medicíně, gynekologii a porodnictví, zásady fyziky ultrazvuku, technické problematiky sonografie, složení přístroje, bezpečnosti při práci a časování ultrazvukového vyšetření, • umí provést ultrazvukové vyšetření za účelem potvrzení intrauterinní gravidity, životaschopnosti plodu, počtu plodů, určení gestačního stáří a hodnocení růstu, určení polohy plodu, množství plodové vody, lokalizace placenty a odhalení abnormalit a spolupracuje s lékařem. 	
Seznam výkonů		Počet výkonů
Ultrazvukové vyšetření těhotné ženy v I. trimestru těhotenství (potvrzení intrauterinní gravidity)		15
Ultrazvukové vyšetření ženy v II. trimestru těhotenství (potvrzení životaschopnosti plodu, určení počtu plodů, biometrie - změření plodu za účelem určení gestačního stáří plodu, detekce VVV plodu)		15
Ultrazvukové vyšetření ženy ve III. trimestru těhotenství (biometrie - změření plodu za účelem určení gestačního stáří plodu, určení uložení plodu, odhad množství plodové vody)		15
Ultrazvukové gynekologické vyšetření ženy		10
Vybrané postupy a metody používané při diferenciální diagnostice u gynekologicky nemocných žen		5

Způsob ukončení modulu:	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnostické metody (např. kolokvium k závěrečné práci na zvolené téma, test, ústní zkouška, simulace výkonů na modelu, apod.), splnění odborné praxe a potvrzení výkonů daných pro odborný modul 3.
--------------------------------	--

3.2.4 Učební osnova odborného modulu OM 4

Odborný modul – OM 4	Cvičební techniky v práci porodní asistentky	
Typ modulu	povinný	
Rozsah modulu	2,5 dne teoretické výuky tj. 20 hodin 3 dny odborné praxe na vlastním (zvoleném nebo určeném) pracovišti, tj. 24 hodin 2 dny odborné praxe na pracovišti akreditovaného zařízení (pracoviště pro těhotné, šestinedělky a ženy po gynekologické operaci), tj. 16 hodin	
Počet kreditů	19 (10 kreditů za teoretickou část, 3 kredity za praktickou část, 6 kreditů za odbornou praxi na pracovišti akreditovaného zařízení)	
Téma	Rozpis učiva	Minimální počet hodin
Cvičení v těhotenství a příprava k porodu	Úvod do problematiky. Účel cvičení v těhotenství, změny v organismu těhotné, které lze léčebnou tělesnou výchovou ovlivnit. Návky cvičebních technik v těhotenství pro I., II., III. trimestr, profylaktická příprava k porodu, nácvik dýchání.	9
Cvičení v šestinedělí	Účel cvičení v šestinedělí, nácvik cvičení po porodu, spolupráce porodní asistentky s fyzioterapeutem.	5
Cvičení po gynekologických operacích	Účel cvičení po gynekologických operacích. Nácvik cvičení bezprostředně po operaci, nácvik cvičení v dalších pooperačních dnech, péče o jizvu po abdominálních operacích, spolupráce porodní asistentky s fyzioterapeutem.	4
Ukončení modulu	Hodnocení, shrnutí, zpětná vazba.	2
Výsledky vzdělávání	Absolvent/ka: <ul style="list-style-type: none"> • ovládá cvičební metody a postupy užívané v těhotenství a v přípravě na porod, • ovládá cvičební metody a postupy užívané v šestinedělí, • ovládá cvičební metody a postupy užívané po gynekologických operacích. 	
Seznam výkonů		Počet výkonů
Nácvik relaxačních technik		1
Nácvik posilovacích cviků užívaných v těhotenství (břišní svaly, prsní svaly,		1

svaly klenby nožní)	
Nácvik cvičení pro těhotné v I. trimestru těhotenství	1
Nácvik cvičení pro těhotné v II. trimestru těhotenství	1
Nácvik cvičení pro těhotné v III. trimestru těhotenství	1
Nácvik cvičení pro ženy po gynekologických operacích	1
Způsob ukončení modulu:	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnostické metody (např. kolokvium k závěrečné práci na zvolené téma, test, ústní zkouška, simulace výkonů na modelu, apod.), splnění odborné praxe a potvrzení výkonů daných pro odborný modul 4.

3.3 Schopnosti a dovednosti po absolvování odborných modulů

Absolvent/ka odborných modulů je připraven/a:

- poskytovat primární péči, integrovanou péči a preventivně zaměřenou péči o ženy, novorozence a jejich rodiny a o skupiny osob v jejich vlastním sociálním prostředí;
- komplexně analyzovat zdravotní a sociální situaci žen, novorozenců a jejich rodin z hlediska koordinace poskytované zdravotní a sociální péče v oblasti péče o ženu a dítě a spolupracuje s odpovědnými orgány;
- hodnotit zdravotní rizika skupiny osob z hlediska reprodukčního zdraví žen a novorozenců a podílet se na sestavování priorit jejich řešení na základě epidemiologických a statistických dat a výsledků výzkumu;
- připravovat a realizovat projekty podpory zdraví žen;
- provádět poradenskou činnost v oblasti reprodukčního zdraví a plánovaného rodičovství, sexuálně přenosných chorob, epidemiologické ochrany a sexuálního zneužívání;
- provádět prenatální péči u ženy s fyziologicky probíhajícím těhotenstvím;
- podílet se na utváření bezpečného a vhodného prostředí a eliminaci existujících rizik z hlediska reprodukčního zdraví a zdraví žen a novorozenců;
- zajišťovat cílené preventivní programy, včetně zajištění screeningů;
- provádět ultrazvukové vyšetření plodu;
- vést tělocvik pro těhotné, šestinedělky a ženy po gynekologických operacích.

4 Hodnocení výsledků vzdělávání v průběhu specializačního vzdělávání

Akreditované zařízení přidělí každému účastníkovi specializačního vzdělávání školitele, který je zaměstnancem akreditovaného zařízení. Školitel pro teoretickou výuku vypracovává studijní plán a plán plnění praktických výkonů, které má účastník vzdělávání

v průběhu přípravy absolvovat a průběžně prověřuje znalosti (vědomosti, dovednosti). Odborná praxe na odborných pracovištích probíhá pod vedením přiděleného školitele, který je zaměstnancem daného pracoviště, má specializovanou způsobilost v oboru, osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu a minimálně 7 roků praxe v oboru Porodní asistentka. Školitel odborné praxe potvrzuje splnění výkonů.

- a) Průběžné hodnocení školitelem:
 - školitel pravidelně a průběžně prověřuje teoretické znalosti a praktické dovednosti účastníka specializačního vzdělávání. Do Logbooku zapisuje ukončení každého modulu. Školitel odborné praxe potvrzuje splnění výkonů.
- b) Předpoklad pro vykonání atestační zkoušky:
 - absolvování teoretické a praktické výuky, včetně splnění požadované odborné praxe v akreditovaném zařízení potvrzené v Logbooku a splnění výkonů obsažených ve vzdělávacím programu potvrzené přiděleným školitelem;
 - získání příslušného počtu kreditů.
- c) Vlastní atestační zkouška probíhá dle platné legislativy.

5 Profil absolventa

Absolvent/ka specializačního vzdělávání v oboru Komunitní péče v porodní asistenci bude připraven/a provádět, zajišťovat a koordinovat základní, specializovanou a vysoce specializovanou péči v porodní asistenci. Je oprávněn/a na základě vlastního posouzení a rozhodnutí, v souladu s platnou legislativou zabezpečovat komunitní péči v rozsahu své specializované způsobilosti stanovené činnostmi, ke kterým je porodní asistentka pro komunitní péči připravena na základě tohoto vzdělávacího programu a platné legislativy.

5.1 Charakteristika výstupních vědomostí, dovedností a postojů, tj. profesních kompetencí, pro které absolvent/ka specializačního vzdělávání získal/a způsobilost

Porodní asistentka se specializovanou způsobilostí v oboru Komunitní péče v porodní asistenci je připravena:

- komunikovat s klienty, rodinnými příslušníky a členy komunity dle zásad efektivní komunikace při současném zohledňování věkové a multikulturní odlišnosti;
- navrhopvat a vypracovávat edukační plány pro klientky a celé komunity zaměřené na prevenci poškození zdraví;
- postupovat dle moderních a vědecky ověřených metod, podílet se na výzkumných šetřeních a projektech zaměřených na zdraví žen a novorozenců v podmínkách komunity;

- navrhovat vzdělávací plány školenců, vést odbornou praxi a specializační vzdělávání v oboru své specializace, hodnotit znalosti a dovednosti účastníků specializačního vzdělávání;
- připravovat standardy specializovaných postupů v rozsahu své způsobilosti;
- identifikovat komunitu klientek, její strukturu a rizika;
- identifikovat rodinu klientky a její rizika z hlediska zdravotních, sociálních a psychologických problémů;
- diagnostikovat faktory ovlivňující zdraví žen nejen ve vztahu k reprodukčnímu zdraví
- identifikovat faktory pracovních rizik klientek a učinit opatření vedoucí k ochraně zdraví a prevenci nemocí a úrazů na pracovišti;
- poskytovat péči ženě během těhotenství, při porodu, po porodu i během celého jejího života v podmínkách komunity;
- diagnostikovat faktory ovlivňující zdraví novorozence a poskytovat péči novorozenci v podmínkách komunity;
- poskytovat péči gynekologicky nemocné ženě v podmínkách komunity;
- uskutečňovat poradenství v oblasti poskytování zdravotní a sociální pomoci a spolupracovat s dalšími složkami komunitní péče na podporu zdraví ženy, novorozence a komunity;
- rozvíjet prostředky na podporu efektivního kojení včetně efektivní edukace zdravotníků, matek i celé komunity;
- podílet se, event. provádět ultrazvukové vyšetření a další diagnostické metody u žen z důvodu potvrzení intrauterinní gravidity, životaschopnosti plodu, počtu plodů, určení gestačního věku a hodnocení růstu, určení polohy plodu, množství plodové vody, lokalizace placenty a odhalení abnormalit a svoje zjištění konzultovat s lékařem;
- realizovat cvičební metody a postupy užívané v těhotenství, v přípravě na porod; a v šestinedělí;
- využívat přístrojovou techniku používanou v péči o nemocné novorozence.

6 Charakteristika akreditovaných zařízení a pracovišť

Vzdělávací instituce, zdravotnická zařízení a pracoviště zajišťující výuku účastníků specializačního vzdělávání musí být akreditována dle ustanovení § 45 zákona č. 96/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů. Tato zařízení musí účastníkovi zajistit absolvování specializačního vzdělávání dle příslušného vzdělávacího programu. Minimální kritéria akreditovaných zařízení jsou dána splněním odborných, provozních, technických a personálních předpokladů.

6.1 Akreditovaná zařízení a pracoviště

Personální požadavky	<ul style="list-style-type: none"> • Školitelem pro praktickou výuku se rozumí zaměstnanec akreditovaného zařízení ve smyslu zákona č. 96/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, který organizuje a řídí teoretickou nebo praktickou část specializačního vzdělávání. • Školitelem může být pouze porodní asistentka s vysokoškolským vzděláním nebo porodní asistentka se specializovanou způsobilostí v oboru komunitní péče nebo v oboru Ošetrovatelské péče v patologických stavech v gynekologii a porodnictví, Ošetrovatelská péče v intenzivní péči o novorozence a kojence, s minimálně 7 letou praxí, je držitelem „Osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu“. Výjimečně může být školitelkou porodní asistentka bez vysokoškolského vzdělání a bez specializované způsobilosti má-li však minimálně 20 letou praxi v oboru, je držitelkou „Osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu“ a má pedagogickou průpravu. Školitelem odborného modulu „Základní gynekologická a porodnická diagnostika může být lékař se specializovanou způsobilostí v oboru gynekologie a má minimálně 3 roky praxe od získání specializované způsobilosti s minimálním úvazkem 1.0. • Lektorem pro teoretickou část se rozumí zdravotnický nebo jiný odborný pracovník, který se podílí na výuce v teoretické části specializačního vzdělávání. Lektory vzdělávacího programu jsou zdravotničtí pracovníci s vysokoškolským vzděláním nebo další odborní pracovníci s jinou kvalifikací, která odpovídá zaměření předmětu nebo modulu vzdělávacího programu. Výjimečně může být lektorem zdravotnický pracovník bez vysokoškolského vzdělání má-li minimálně 20 letou praxi v oboru a má alespoň minimální pedagogickou průpravu. • Školitel a lektor dokládá svou způsobilost při žádosti o akreditaci vzdělávacího programu doklady o odborné, specializované event. pedagogické způsobilosti a přehledem svých odborných a pedagogických aktivit v posledních pěti letech.*
Materiální a technické vybavení	<ul style="list-style-type: none"> • Materiální zabezpečení musí odpovídat standardům a platné legislativě. • Musí být zajištěn přístup k odborné literatuře, včetně el. databází (zajištění vlastními prostředky, nebo ve smluvním zařízení).
Organizační a provozní požadavky	<ul style="list-style-type: none"> • Pro praktickou část vzdělávacího programu akreditované pracoviště musí poskytovat prenatální, intranatální a postpartální péči, dále to jsou pracoviště provádějící reprodukční gynekologii, dětskou gynekologii, onkogynekologii a pracoviště zajišťující primární a komunitní péči v porodní asistenci doloženou smluvním vztahem s lékaři a pojišťovnami. • Pro teoretickou část vzdělávacího programu akreditované pracoviště mají smluvní vztah s poskytovatelem zdravotní péče oboru gynekologie a porodnictví, dětské gynekologie a onkogynekologie a s pracovišti zajišťující primární a komunitní péči v porodní asistenci.
Bezpečnost a ochrana	<ul style="list-style-type: none"> • Součástí teoretické i praktické výuky je problematika bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce a požární ochrany včetně ochrany před

* Školitelem může být i mentor, pokud splňuje požadavky na školitele stanovené vzdělávacím programem.

zdraví	<p>ionizujícím zářením.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Výuka k bezpečné a zdraví neohrožující práci vychází z požadavků platných právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. • Požadavky jsou doplněny informacemi o rizicích možných ohrožení v souvislosti s vykonáváním praktické výuky, včetně informací vztahujících se k opatřením na ochranu před působením zdrojů rizik.
---------------	--

7 Tabulka modulů

Specializační vzdělávání v oboru Komunitní péče v porodní asistenci				
Kód	Typ	Název	Rozsah	Počet kreditů
ZM	P	Organizační a metodické vedení specializované ošetrovatelské péče v porodní asistenci	1 týden T – 40 hodin	20 (á 4 kredity/den)
OM 1	P	Obsah a metody komunitní péče v porodní asistenci	3 týdny T - 120 hod 2 týdny Pr- 80 hod 1 týden Pr AZ - 40 hod	60 (á 4 kredity/den) 10 (á 1 kredit/den) 15 (á 3 kredity/den)
OM 2	P	Poradenství při kojení	2,5 dne T - 20 hod 3 dny Pr - 24 hod 2 dny Pr AZ - 16 hod	10 (á 4 kredity/den) 3 (á 1 kredit/den) 6 (á 3 kredity/den)
OM 3	P	Základní gynekologická a porodnická diagnostika	1 týden T - 40 hod 2 týdny Pr - 80 hod 1 týden Pr AZ - 40 hod	20 (á 4 kredity/den) 10 (á 1 kredit/den) 15 (á 3 kredity/den)
OM 4	P	Cvičební techniky v práci porodní asistentky	2,5 dne T - 20 hod 3 dny Pr - 24 hod 2 dny Pr AZ - 16 hod	10 (á 4 kredity/den) 3 (á 1 kredit/den) 6 (á 3 kredity/den)
			T – teorie Σ 240 hod Pr – praxe Σ 208 hod Pr – AZ Σ 112 hod	
			Celkem 560 hodin	188 kreditů

Vysvětlivky: P – povinné, T - teorie, Pr – praxe, P – AZ – praxe na pracovišti akreditovaného zařízení

8 Seznam doporučených zdrojů

Doporučená literatura
Doporučená literatura základního modulu:
ALEXANDER, M. F.; RUNCIMAN, P. J. <i>Struktura kompetencí všeobecné sestry podle ICN</i> . 1. vyd. Brno: NCO NZO, 2003. 57 s. ISBN 80-7013-392-9.
ANTUŠÁK, E.; KOPECKÝ, Z. <i>Krizový management: úvod do teorie</i> . 1. vyd. Praha : Oeconomica, 2008. 97 s. ISBN 978-80-245-0951-8.
ARMSTRONG, M. <i>Řízení lidských zdrojů: nejnovější trendy a postupy</i> . 10. vyd. Praha: Grada 2007. 789 s. ISBN 978-80-247-1407-3.
BARKER, S. <i>Projektový management pro praxi</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2009. 155 s. ISBN 978-80-247-2838-4.
BÁRTLOVÁ, S.; HNILICOVÁ, H. <i>Vybrané metody a techniky výzkumu zjišťování spokojenosti pacientů</i> . 1. vyd. Brno: IDVPZ, 2000. 118 s. ISBN 80-7013-311-2.
BÁRTLOVÁ, S.; SADÍLEK, P.; TÓTHOVÁ, V. <i>Výzkum a ošetřovatelství</i> . 2. přeprac. a dopl. vyd. Brno: NCO NZO, 2005. 146 s. ISBN 80-7013-416-X.
BARTOŠÍKOVÁ, I. <i>O syndromu vyhoření pro zdravotní sestry</i> . 1. vyd. Brno: NCO NZO, 2006. 86 s. ISBN 80-7013-439-9.
BENEŠ, M. <i>Andragogika</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2009. 135 s. ISBN 978-80-247-2580-2.
<i>České ošetřovatelství 2: Zajišťování kvality ošetřovatelské péče. Etický kodex sester. Charta práv pacientů</i> . 1. vyd. dotisk. Brno: IDVPZ, 2001. 47 s. ISBN 80-7013-270-1.
<i>České ošetřovatelství 5 : Manuálek o etice</i> . 1. vyd. Brno: IDVPZ, 2000. 46 s. ISBN 80-7013-310-4.
ALEXANDER, M. F.; RUNCIMAN, P. J. <i>Struktura kompetencí všeobecné sestry podle ICN</i> . 1. vyd. Brno: NCO NZO, 2003. 57 s. ISBN 80-7013-392-9.
ANTUŠÁK, E.; KOPECKÝ, Z. <i>Krizový management: úvod do teorie</i> . 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2008. 97 s. ISBN 978-80-245-0951-8.
ARMSTRONG, M. <i>Řízení lidských zdrojů: nejnovější trendy a postupy</i> . 10. vyd. Praha: Grada 2007. 789 s. ISBN 978-80-247-1407-3.
BARKER, S. <i>Projektový management pro praxi</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2009. 155 s. ISBN 978-80-247-2838-4.
BÁRTLOVÁ, S.; HNILICOVÁ, H. <i>Vybrané metody a techniky výzkumu zjišťování spokojenosti pacientů</i> . 1. vyd. Brno: IDVPZ, 2000. 118 s. ISBN 80-7013-311-2.
BÁRTLOVÁ, S.; SADÍLEK, P.; TÓTHOVÁ, V. <i>Výzkum a ošetřovatelství</i> . 2. přeprac. a dopl. vyd. Brno: NCO NZO, 2005. 146 s. ISBN 80-7013-416-X.
BARTOŠÍKOVÁ, I. <i>O syndromu vyhoření pro zdravotní sestry</i> . 1. vyd. Brno: NCO NZO, 2006. 86 s. ISBN 80-7013-439-9.
BENEŠ, M. <i>Andragogika</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2009. 135 s. ISBN 978-80-247-2580-2.
<i>České ošetřovatelství 2: Zajišťování kvality ošetřovatelské péče. Etický kodex sester. Charta práv pacientů</i> . 1. vyd. dotisk. Brno: IDVPZ, 2001. 47 s. ISBN 80-7013-270-1.
<i>České ošetřovatelství 5 : Manuálek o etice</i> . 1. vyd. Brno: IDVPZ, 2000. 46 s. ISBN 80-7013-310-4.
<i>České ošetřovatelství 10 : Manuálek sociální gerontologie</i> . 1. vyd. Brno : IDVPZ, 2002. 72 s. ISBN 80-7013-363-5.
<i>České ošetřovatelství 12 : Zdravotnické právo v ošetřovatelské praxi I</i> . 1. vyd. Brno: IDVPZ, 2003. 74 s. ISBN 80-7013-376-7.
<i>České ošetřovatelství 13 : Sestra a pacient (Komunikace v praxi). Zdravotnické právo v ošetřovatelské praxi II</i> . 1. vyd. Brno: IDVPZ, 2003. 67 s. ISBN 80-7013-388-0.

GLADKIJ, I. <i>Management ve zdravotnictví: ekonomika zdravotnictví, řízení lidských zdrojů ve zdravotnictví, kvalita zdravotní péče a její vyhodnocování</i> . 1. vyd. Brno: Computer Press, 2003. 380 s. ISBN 80-7172-841-1.
GROHAR-MURRAY, M. E.; DICROCE, H. R. <i>Zásady vedení a řízení v oblasti ošetrovatelské péče</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2003. 330 s. ISBN 80-247-0267-3.
IVANOVÁ, K.; ŠPIRUDOVÁ, L.; KUTNOHORSKÁ, J. <i>Multikulturní ošetrovatelství I</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2005. 248 s. ISBN 80-247-1212-1.
John Commission International. <i>Mezinárodní akreditační standardy pro nemocnice</i> . 3. vyd. Praha: Grada, 2009. 312 s. ISBN 978-80-247-2436-2.
JUŘENÍKOVÁ, P. <i>Zásady edukace v ošetrovatelské praxi</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2010. 77 s. ISBN 978-80-247-2171-2.
KOHOUTEK, R. <i>Základy užití psychologie</i> . 1. vyd. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2002. 544 s. ISBN 80-214-2203-3.
KŘIVOHLAVÝ, J. <i>Sestra a stres</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2010. 119 s.
KŘIVOHLAVÝ, J.; PEČENKOVÁ, J. <i>Duševní hygiena zdravotní sestry</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2004. 80 s. ISBN 80-247-0784-5.
KUBEROVÁ, H. <i>Didaktika ošetrovatelství</i> . 1. vyd. Praha: Portál, 2010. 246 s. ISBN 978-80-7367-684-1.
KUTNOHORSKÁ, J. <i>Výzkum v ošetrovatelství</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2009. 175 s. ISBN 978-80-247-2713-4.
MAŇÁK, J.; ŠVEC, V. <i>Výukové metody</i> . 1. vyd. Brno: Paido, 2003. 219 s. ISBN 80-7315-039-5.
MIKŠÍK, O. <i>Hromadné psychické jevy : (psychologie hromadného chování)</i> . Praha: Karolinum, 2005. 269 s. SBN 80-246-0930-4.
MUNZAROVÁ, M. <i>Zdravotnická etika od A do Z</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2005. 156 s. ISBN 80-247-1024-2.
MUŽÍK, J. <i>Didaktika profesního vzdělávání dospělých</i> . 1. vyd. Plzeň: Fraus, 2005. 202 s. ISBN 80-7238-220-9.
PAYNE, J. <i>Kvalita života a zdraví</i> . 1. vyd. Praha: Triton, 2005. 629 s. ISBN 80-7254-657-0.
PLAMÍNEK, J. <i>Vzdělávání dospělých: průvodce pro lektory, účastníky a zadavatele</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2010. 318 s. ISBN 978-80-247-3235-0.
PRUDIL, L. <i>Základy právní odpovědnosti ve zdravotnictví</i> . 4. dopl. vyd. Brno: NCO NZO, 2006. 77 s. ISBN 80-7013-433-X.
PRŮCHA, J. <i>Moderní pedagogika</i> . 4. aktual.a dopl. vyd. Praha: Portál, 2009. 488 s. ISBN 978-80-7367-503-5.
SVOBODNÍK, P. <i>Management pro zdravotníky v kostce</i> . 1. vyd. Brno: NCO NZO, 2009. 125 s. ISBN 978-80-7013-498-6.
ŠKRLA, P. <i>Především neublížit: cesta k prevenci pochybení v léčebné a ošetrovatelské péči</i> . 1. vyd. Brno: NCO NZO, 2005. 162 s. ISBN 80-7013-419-4.
ŠKRLA, P.; ŠKRLOVÁ, M. <i>Kreativní ošetrovatelský management</i> . 1.vyd. Praha: Advent-Orion, 2003. 477 s. ISBN 80-7072-841-1.
ŠPIRUDOVÁ, L. <i>Multikulturní ošetrovatelství II</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2006. 248 s. ISBN 80-247-1213-X.
VENGLÁŘOVÁ, M.; MAHROVÁ, G. <i>Komunikace pro zdravotní sestry</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2006. 144 s. ISBN 80-247-1262-8.
VONDRÁČEK, L.; VONDRÁČEK, J. <i>Odpovědnost při poskytování ošetrovatelské péče</i> . 1. vyd. Praha: Galén, 2006. 30 s. ISBN 80-7262-392-3.
VONDRÁČEK, L.; VONDRÁČEK, J. <i>Pochybení a sankce při poskytování ošetrovatelské péče</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2003. 68 s. ISBN 80-247-0705-5.
VONDRÁČEK, L.; WIRTHOVÁ, V. <i>Právní minimum pro sestry: příručka pro praxi</i> . 1. vyd. Praha:

Grada, 2009. 95 s. ISBN 978-80-247-3132-2.
VYBÍRAL, Z. <i>Psychologie komunikace</i> . 2. vyd. Praha: Portál, 2009. 319 s. ISBN 978-80-7367-387-1.
ZÁVODNÁ, V. <i>Pedagogika v ošetrovatelstve</i> . 2. preprac.a dopl. vyd. Martin: Osveta, 2005. 117 s. ISBN 80-8063-193-X.
ZLÁMAL, J., BELLOVÁ, J. <i>Ekonomika zdravotnictví</i> . 1. vyd. Brno: NCO NZO, 2005. 206 s. ISBN 80-7013-429-1.
ZEMAN, Z.; DOLEŽAL, A. <i>Právní odpovědnost a právní vztahy v porodnictví</i> . Praha: Galén 2000, 231 s. ISBN 80-7262-024-X.
Doporučená literatura k odbornému modulu: OM 1
ARCHALOUSOVÁ, A. <i>Aplikace vybraných ošetrovatelských modelů do klinické a komunitní praxe</i> . 1. vyd. Hradec Králové: Nukleus HK, 2005. 107 s. ISBN 80-86225-63-1.
BEDRNOVÁ, E.; NOVÝ, I. a kol. <i>Psychologie a sociologie řízení</i> . 3. rozš. a dopl. vyd. Praha: Management Press, 2007. 798 s. ISBN 978-80-7261-169-0.
BOLEDOVIČOVÁ, M. a kol. <i>Pediatrické ošetrovatelstvo : učebnica pre fakulty ošetrovatelstva</i> . 2. preprac. a dopl. vyd. Martin: Osveta, 2006. 208 s. ISBN 80-8063-211-1.
FARKAŠOVÁ, D. <i>Ošetrovatelství – teorie</i> . 1. čes.vyd. Martin: Osveta, 2006. 211 s. ISBN 80-8063-227-8.
GOJOVÁ, A. <i>Teorie a modely komunitní práce</i> . 1. vyd. Ostrava: Ostravská universita, ZSF, 2006. 116 s. ISBN 80-7368-154-4.
HANZLÍKOVÁ, A. <i>Komunitní ošetrovatelství</i> . 1. čes. vyd. Martin: Osveta, 2007. 280 s. ISBN 978-80-8063-257-1.
HANZLÍKOVÁ, A. a kol. <i>Úloha ošetrovatelstva v ochrane komunitného zdravia 1. diel</i> . 1. vyd. Bratislava: Univerzita Komenského, 2002. 172 s. ISBN 80-223-1533-8.
HANZLÍKOVÁ, A. a kol. <i>Úloha ošetrovatelstva v ochrane komunitného zdravia 2. diel</i> . 1. vyd. Bratislava: Univerzita Komenského, 2002. 126 s. ISBN 80-223-1534-6.
HRODEK, O.; VAVŘINEC, J. a kol. <i>Pediatric</i> . 1. vyd. Praha: Galén, 2003. 767 s. ISBN 80-7262-178-5.
JAROŠOVÁ, D. <i>Úvod do komunitního ošetrovatelství</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2007. 99 s. ISBN 978-80-247-2150-7.
KOBILKOVÁ, J. a kol. <i>Základy gynekologie a porodnictví</i> . 1. vyd. Praha: Galén: 2005. 368 s. ISBN 80-7262-315-X.
<i>Komunikace s cizinci při poskytování zdravotní péče: respektování jejich transkulturních a multikulturních odlišností v rámci českého právního řádu</i> . 1. vyd. Ostrava: Ostravská universita, 2003. 120 s. ISBN 80-7042-344-7.
KRÁTKÁ, A.; ŠILHÁKOVÁ, G. <i>Ošetrovatelství v komunitní péči</i> . 1.vyd. Zlín: Univerzita Tomáše Bati, 2008. 159 s. ISBN 978-80-7318-726-2.
LEIFER, G. <i>Úvod do porodnického a pediatrického ošetrovatelství</i> . 1. čes. vyd. Praha: Grada, 2004. 952 s. ISBN 80-247-0668-7.
MAREČKOVÁ, J. <i>Ošetrovatelské diagnózy v NANDA doménách</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2006. 264 s. ISBN 80-247-1399-3.
MARKOVÁ, M. a kol. <i>Komunitní ošetrovatelství pro porodní asistentky: učební text pro porodní asistentky v komunitní péči</i> . 1.vyd. Brno: NCO NZO, 2009. 125 s. ISBN 978-80-7013-500-6.
MARKOVÁ, M. a kol. <i>Role sestry specialistky: učební text základního modulu specializačního studia pro sestry a porodní asistentky</i> . 1. vyd. Brno: NCO NZO, 2008. 102 s. ISBN 978-80-7013-488-7.

MASTILIAKOVÁ, D. <i>Holistické přístupy v péči o zdraví</i> . 2. nezměn. vyd. Brno : NCO NZO, 2007. 164 s. ISBN 978-80-7013-457-3.
MATOUŠEK, O. <i>Základy sociální práce</i> . 2. vyd. Praha: Portál, 2007. 309 s. ISBN 978-80-7367-331-4.
NAKONEČNÝ, M. <i>Sociální psychologie</i> . 2. rozš. a přeprac. vyd. Praha: Academia, 2009. 498 s. ISBN 978-80-200-1679-9.
NAZARE-AGA, I. <i>Nenechte sebou manipulovat</i> . 4. vyd. Praha: Portál, 2010. 261 s. ISBN 978-80-7367-722-0.
NOVOSAD, L. <i>Základy speciálního poradenství</i> . 2. vyd. Praha: Portál, 2006. 159 s. ISBN 80-7367-174-3.
PAVLÍKOVÁ, S. <i>Modely ošetrovatelství v kostce</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2006. 152 s. ISBN 80-247-1211-3.
POKORNÁ, A. <i>Efektivní komunikační techniky v ošetrovatelství</i> . 2. přeprac. vyd. Brno: NCO NZO, 2008. 100 s. ISBN 978-80-7013-466-5.
PRŮCHA, J. <i>Multikulturní výchova</i> . Teorie-praxe-výzkum. 1. vyd. Praha: ISV, 2001. 211 s. ISBN 80-85866-72-2.
SINES, D. SAUNDERS, D. FORBES-BURFORD, J. <i>Community health care nursing</i> . 4th ed. Chichester : Wiley-Blackwell, 2009. 375 s. ISBN 978-1-4051-8340-6.
Doporučená literatura k odbornému modulu: OM 2
BOLEDOVIČOVÁ, M. a kol. <i>Pediatrické ošetrovatelstvo : učebnica pre fakulty ošetrovatelstva</i> . 2.přeprac.a dopl. vyd. Martin : Osveta, 2006. 208 s. ISBN 80-8063-211-1.
BRÁZDOVÁ, Z. <i>Výživa těhotných a kojících žen: rukověť</i> . 2. vyd. Brno: Vladimír Smrčka, 2004. 27 s. ISBN 80-901427-7-X.
GREGORA, M.; ZÁKOSTELECKÁ, D. <i>Jidelničiek kojenců a malých dětí: kojení a umělé mléko, nemléčné příkrmy, dětská obezita, vegetariánské stravování</i> . 2. dopl. a aktualit. vyd. Praha: Grada, 2009. 175 s. ISBN 978-80-247-2716-5.
HRSTKOVÁ, H. <i>Výživa kojenců a mladších batolat</i> . 1. vyd. Brno, NCO NZO, 2003. 77 s. ISBN 80-7013-385-6.
ILLKOVÁ, O.; NEČASOVÁ, L.; VAŠIČKOVÁ, Z. <i>Zdravá výživa malých dětí</i> . 1. vyd. Praha: Portál, 2005. 200 s. ISBN 80-7367-030-5.
JAKUŠOVÁ, E.; DOSTÁL, A. <i>Výživa dítěte v prvním roce života</i> . 2. uprav. vyd. Martin: Osveta, 2004. 76 s. ISBN 80-8063-141-7.
KUDLOVÁ, E.; MYDLILOVÁ, A. <i>Výživové poradenství u dětí do dvou let</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2005. 148 s. ISBN 80-247-1039-0.
McEWEN, M.; PULLIS, B. C. <i>Community-Based Nursing : an introduction</i> . 3rd ed. St.Louis : Saunders, 2009. 462 p. ISBN 0-7216-9443-8.
MÜLLEROVÁ, D. <i>Výživa těhotných a kojících žen</i> . 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 2004. 119 s. ISBN 80-204-1023-6.
NEVORAL, J. a kol. <i>Výživa v dětském věku</i> . 1. vyd. Jinočany: Nakladatelství H&H, 2003. 434 s. ISBN 80-86-022-93-5.
SCHNEIDEROVÁ, D. a kol. <i>Kojení: nejčastější problémy a jejich řešení</i> . 2. dopl. a přeprac. vyd. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1308-X.
SCHNEIDEROVÁ, D. <i>Podpora kojení a stav výživy kojenců v ČR na konci 90.let</i> . 1. vyd. Praha: Karolinum, 2005. 131 s. ISBN 80-246-0920-7.
ZAMARSKÁ, J.; AUINGEROVÁ, I. <i>Kojení - praktické rady pro kojící maminky</i> . 1. vyd. Brno: Computer Press, 2006. 79 s. ISBN 80-251-0772-8.
Doporučená literatura k odbornému modulu: OM 3
DOLEŽAL, L. <i>Základy sonografie v porodnictví a gynekologii</i> . OLOMOUC: VUP 1998, 154 S. ISBN 80-7067-835-6.

ENKIN, M.; KEIRSE, M.J.N.C. A KOL. <i>Efektivní péče v perinatologii</i> . PRAHA: GRADA 1998, 385 S. ISBN 80-7169-417-7.
GOER, H. <i>Průvodce přemýšlivé ženy na cestě k lepšímu porodu</i> . PRAHA: ONE WOMAN PRESS 2002, 551 S. ISBN 80-86356-13-2.
HÁJEK, Z.; KULOVANÝ, E.; MACEK, M. <i>Základy prenatální diagnostiky</i> . PRAHA: GRADA 2000, 423 S. ISBN 80.7169.391.X.
NICOLSON, P. <i>Poporodní deprese</i> . PRAHA: GRADA 2001, 147 S. ISBN 80-7169-938-1.
SMITH, N. C.; SMITH, A. P. M. <i>Ultrazvuk v porodnictví: praktická příručka</i> . VYD. PRAHA : GRADA, 2006. 184 S. ISBN 80-247-1107-9.
ČECH, E. A KOL. <i>Porodnictví. 2. PŘEPRAC. A DOPL. VYD. PRAHA : GRADA, 2006. 544 S. ISBN 80-247-1303-9.</i>
KOBILKOVÁ, J. A KOL. <i>Základy gynekologie a porodnictví. 1. VYD. PRAHA : GALÉN, 2005. 368 S. ISBN 80-7262-315-X.</i>
ROZTOČIL, A. A KOL. <i>Moderní porodnictví. 1. VYD. PRAHA : GRADA, 2008. 405 S. ISBN 978-80-247-1941-2.</i>
STADELMANN, I. <i>Zdravé těhotenství, přirozený porod</i> . PRAHA: ONE WOMAN PRESS 2000, 585 S. ISBN 80-86356-04-3.
STOPPARDOVÁ, M. <i>Zdravá žena</i> . PRAHA: IKAR 2000, 95 S. ISBN 80-7202-649-6.
STOPPARDOVÁ, M. <i>Zdravé dítě</i> . PRAHA: IKAR 2000, 127 S. ISBN 80-7202-725-5.
STOPPARDOVÁ, M. <i>Žena od A do Z</i> . MARTIN: NEOGRAFIE 1993, 383 S. ISBN 80-85186-26-8.